

Folkhälsomyndigheten

Indikatorbeskrivning

Narkotikamissbruk, kön och ålder

Datum: 2026-05-21

Indikatoruppgifter

Indikatornamn: Narkotikamissbruk, kön och ålder
Indikatoransvarig myndighet/organisation: Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN)
Indikatortyp: Utfallsindikator
Redovisningsnivå: Riket

Källa

Namn på undersökning: Vanor och konsekvenser
Ansvarig myndighet/organisation: Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN)

Beskrivning av register/undersökning:

CAN ansvarar för undersökningen om vanor och konsekvenser i den svenska befolkningen med avseende på alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel om pengar. Datainsamlingen genomfördes genom en enkät (post- eller webbenkät) riktad till ett riksrepresentativt urval av befolkningen. Totalt deltog 15 511 personer i undersökningen år 2013, 11 514 personer år 2017, 9 819 år 2021 och 9691 år 2025, vilket motsvarade en svarsfrekvens på 59,1, 44,3, 36,8 och 36,4 respektive år.

Metodbeskrivning

Indikatordefinition:

Andel (%) i befolkningen (17-84 år) med narkotikamissbruk enligt diagnostiska kriterier i DSM-IV genom frågeinstrumentet M.I.N.I. STAD genomförde år 2013 en frågeundersökning, baslinjemätning, (undersökningen är övertagen av CAN) om vanor och konsekvenser i den svenska befolkningen med avseende på alkohol, narkotika, dopning och tobak. För en mer utförlig beskrivning av indikatorn se 'Indikatorbeskrivning'.

Specifisering av variabler:

Frågorna om narkotikamissbruk är utformade enligt den diagnostiska manualen M.I.N.I. vilken utgår från de kriterier som beskrivs i DSM-IV.

Beskrivning av beräkning:

Instrumentet består av 4 frågor och för att klassificeras med ett narkotikamissbruk krävs att minst 1 av 4 kriterier är uppfyllt och att man inte uppfyller kriteriet för beroende. Alla personer som uppgett bruk av minst ett narkotiskt preparat (cannabis, amfetamin, opioider, hallucinogener, ecstasy, kokain) och/eller narkotikaklassat läkemedel (sömn-/lugnande medel, smärtstillande medel) under de senaste 12 månaderna fick svara på missbruksfrågorna. I de fall då en respondent uppgett bruk av både narkotika och narkotikaklassat läkemedel går det inte att urskilja om det rör sig om ett rent narkotika- eller läkemedelsmissbruk. I resultatet ingår därför svarande som uppgett bruk av minst ett narkotiskt preparat och personer som uppgett bruk av både narkotika och narkotikaklassade läkemedel. De åldersgrupper som redovisas i resultatet är 17-29 år, 30-49 år, 50-64 år samt 65-84 år. Resultaten för riket är viktade med hänsyn till kön och ålder.

Resultatet bör tolkas med särskild försiktighet då förekomsten är låg.

Svarsfrekvens:

Det externa bortfallet i undersökningen uppgick till 40,7 % och det interna bortfallet var genomgående lågt, i de flesta fall klart under 5 %. Mot bakgrund av det låga interna bortfallet inkluderades genomgående samtliga individer i analyserna så att basen alltid var 15 576 respondenter.

Datansamlingen genomfördes genom en enkät (post- eller webbenkät) riktad till ett riksrepresentativt urval av befolkningen. Totalt deltog 15 576 personer i undersökningen, vilket motsvarade en svarsfrekvens på 59,3 %.

Jämförbarhet över tid

Ny baslinjemätning genomfördes under år 2017 av CAN, denna variabel inkluderades inte i den undersökningen och saknar därför data för 2017.